



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Karla Černína, Ph.D., a JUDr. Ing. Venduly Sochorové ve věci

žalobce: **Spolek Svěbyt Brtnice, z. s.**
sídlem Zámek 1, Brtnice
zastoupeného advokátem JUDr. Milanem Zápotočným
sídlem Telečská 7, Jihlava

proti
žalovanému: **Krajský úřad kraje Vysočina**
sídlem Žižkova 57, Jihlava

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 1. 2021, čj. KUJI 5533/2021, OKPP 438/2020

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

- 1. Žalobcem je spolek, který vlastní nemovitou kulturní památku, zámek v Brtnici. Magistrát města Jihlavy, stavební úřad (dále jen „magistrát“) uznal žalobce vinným

z přestupku podle § 35 odst. 1 písm. e) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči. Toho se měl žalobce dopustit tím, že na Zámku v Brtnici, p. č. st. 510 v k. ú. Brtnice, který je kulturní památkou zapsanou v Ústředním seznamu kulturních památek pod rejs. č. 18806/7-4719, prováděl udržovací práce bez závazného stanoviska obecního úřadu obce s rozšířenou působností.

2. Nedovolené práce, provedené v období od 18. 5. 2019 do 9. 1. 2020, spočívaly v zemních a bouracích pracích v goticko-renesančním smíšeném zdivu za účelem uložení nových technických rozvodů (odpadní trubky a vodovodní potrubí), v rozsahu třetího (severního) nádvoří a gotického (východního) paláce. Šlo o zásah do stěny při hlavním schodišti v úrovni 1. PP včetně podkopání a manipulace s kamenným sloupkem ostění u vstupu do sklepních prostor, dále o zásah do stěny při hlavním schodišti v úrovni 1. NP a 2. NP, ve 2. NP v klenbě při hlavním schodišti a ve 3. NP ve stěně při schodišti.
3. Za popsané jednání uložil magistrát v rozhodnutí ze dne 29. 9. 2020, čj. MMJ/SÚ/199332/2020-ZáD žalobci pokutu ve výši 40 000 Kč (dále též „rozhodnutí o přestupku“).
4. K odvolání žalobce proti citovanému usnesení žalovaný rozhodnutím označeným v záhlaví (dále též „odvolací rozhodnutí“ nebo „napadené rozhodnutí“) formálně pozměnil jeho výrok zpřesněním použitých formulací a pozměněním časového vymezení přestupku. V jádru věci však žalovaný potvrdil rozhodnutí o přestupku a žalobcovo odvolání zamítl. Proti napadenému rozhodnutí brojí žalobce u Krajského soudu v Brně žalobou podanou dne 2. 6. 2020.

II. Argumentace žalobce

5. Žalobce navrhuje napadené rozhodnutí zrušit. Magistrát nutil žalobce strpět několik bezdůvodných ohledání celého objektu, přičemž některá ohledání se vůbec netýkala té části zámku, která je nyní projednávána. Celkem šlo o pět zbytečných ohledání celého rozsáhlého areálu.
6. Dále magistrát nezasílal žalobci protokoly o ohledání zámku a ani mu je fyzicky nepředával, vyjma protokolu ze dne 5. 12. 2019. Žalobce se tak musel s protokoly seznamovat až v rámci nahlížení do spisu. Průtahy v řízení tak způsoboval magistrát. Průtahy musel odstranit až nadřízený orgán, který magistrátu opatřením ze dne 24. 8. 2020 přikázal rozhodnout v této věci. I přes to magistrát nedodržel v opatření stanovenou lhůtu k rozhodnutí. Magistrát tak porušil svou povinnost rozhodovat bez zbytečných průtahů.
7. V řízení pak správní orgány neprokázaly odpovědnost žalobce za provedené práce. Správní spis neobsahuje důkaz prokazující rozsah údajně nepovolených prací. Časové vymezení skutku postavil magistrát na výpovědi svědka Mgr. N., který uvedl, že si stavebních prací všiml poprvé 16. 9. 2019. Tento svědek ovšem není odborník v oblasti stavebnictví či architektury. Žádné odborné vyjádření či posudek (ke zjištění stáří provedených prací) si magistrát neopatřil. Ve spise nejsou ani důkazy o tom, že dané práce prováděl právě žalobce – tedy, že spáchal přestupek. Pro odůvodnění rozhodnutí o vině je podstatné to, na základě čeho dospěl žalovaný k závěru, že stavební práce byly provedeny v uvedeném rozsahu, v tvrzeném období a žalobcem. Tyto úvahy ovšem napadené rozhodnutí postrádá.

8. Žalobce prokázal, že některé prostory zámku přenechal k užívání společnosti OKAY VOYAGE, s. r. o., na základě nájemní smlouvy. Celý objekt zámku byl též přístupný Spolku zámek Brtnice, z. s., na základě partnerské smlouvy mezi zmíněným spolkem a žalobcem. Spolek zámek Brtnice měl se žalobcem spolupracovat na postupném odstraňování zanedbané údržby, vykonávání drobných údržbových prací, provozování aktivit pro návštěvníky a udržování interiéru i nádvoří. V projednávaném období se proto po prostorách zámku Brtnice mohli pohybovat fyzické osoby, které měly vztah k výše zmíněným společnostem. Žalovaný se proto opírá o pouhou spekulaci, že stavební práce musel provádět právě žalobce. Smluvní vztah mezi žalobcem a nájemcem přitom nemůže sloužit jako důkaz žalobcovy odpovědnosti. Žalovaný se nevypořádal s důkazy, že práce provedl nájemce užívající zámek.
9. Žalobce také namítá nepřiměřenost uloženého trestu. Pracemi nebyla způsobena žádná škoda na památce a nesnížila se její kulturně-historická hodnota. Jednalo se pouze o udržovací práce a to měl žalovaný při ukládání pokuty zohlednit.

III. Argumentace žalovaného

10. Žalovaný navrhuje podanou žalobu zamítnout a odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Na svém procesním stanovisku setrval po celou dobu řízení před soudem.

IV. Řízení před krajským soudem

11. Ve věci proběhlo dne 30. 6. 2022 na žádost žalobce ústní jednání podle § 49 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Obě strany při něm setrvaly na svých stanoviscích. Listinami, které jsou součástí správního spisu, soud zpravidla nedokazuje (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 7. 2018 čj. 10 Afs 371/2017 - 69, ze dne 27. 9. 2006 čj. 7 Afs 39/2005 - 53, ze dne 29. 1. 2009 čj. 9 Afs 8/2008 - 117 či ze dne 10. 6. 2021 čj. 7 As 20/2021 - 72). Žalobce netvrdil nic, co by mělo krajský soud přimět zopakovat některý z důkazů, které žalovaný do spisu zařadil. Žalobce sice navrhoval v žalobě i určité důkazy nad rámec obsahu správního spisu, avšak žalobcův zástupce při jednání, po jejich rekapitulaci soudem, prohlásil, že na jejich provedení netrvá.

V. Posouzení věci krajským soudem

12. Žaloba **není důvodná.**

Skutková zjištění

13. Soud nejprve stručně nastíní skutkový stav, jak vyplynul z napadeného rozhodnutí a ze správního spisu (v němž soud ověřoval skutečnosti, které byly podle žalobce sporné), a to jen v rozsahu potřebném pro následné právní posouzení věci.
14. Národní památkový ústav zjistil dne 16. 9. 2019 na jednání a obhlídce objektu zámku Brtnice, že byly provedeny zemní práce na třetím nádvoří při nástupu na schodiště do sklepa (dveře na pravé straně od hlavních dveří do zámeckého paláce) a bourací práce na levé stěně podél schodiště do sklepa (v rozsahu drážky 30 x 30 cm) v goticko-renesančním převážně kamenném zdivu za účelem uložení nových technických rozvodů (odpadní trubky o průměru 125 mm a vodovodního potrubí). Národní památkový ústav na tyto práce dne 25. 9. 2019 upozornil magistrát.
15. Dne 7. 10. 2019 zahájil magistrát řízení ve věci provádění stavebních prací na kulturní památce bez závazného stanoviska [§ 35 odst. 1 písm. e) zákona o památkové péči] a dne 1.

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. P.

11. 2019 chtěl provést ohledání na místě samém. Žalobce reagoval písemností dne 31. 10. 2019 a uvedl, že od 1. 6. 2019 pronajal hlavní schodiště z třetího nádvoří a všechny místnosti bezprostředně přiléhající k tělesu schodišťového prostoru nájemci (aniž by jej jmenoval). Dne 1. 11. 2019 ohledání neproběhlo, protože žalobce nezpřístupnil dané prostory žalovanému pro absenci souhlasu nájemce. Ani ohledání dne 5. 12. 2020 nebylo ze stejného důvodu úspěšné.
16. Při ohledání dne 9. 1. 2020 magistrát zjistil, že stavební drážka ve zdivu v části sklepních prostor při levé straně schodiště byla zednický zapravena. Další ohledání provedl magistrát dne 28. 1. 2020 a to ve všech prostorách zámku Brtnice – vyjma prostoru, který užívá O. R. (předseda žalobce) jako soukromý byt.
17. Žalobce předložil nájemní smlouvu se společností OKAY VOYAGE, s. r. o. (dále jen „Okay“), dle které měl nájemník Okay pronajato hlavní schodiště do Východního paláce z třetího (severního) nádvoří a všechny místnosti bezprostředně přiléhající k tělesu schodišťové šachty tohoto schodiště, a to z jižní strany v úrovních: 1. PP (sklepní prostory), 1. NP, 2. NP, 3. NP. Nájem si strany sjednaly od 1. 6. 2019 a smlouvu zaslala magistrátu společnost Okay v anonymizované podobě (některé části smlouvy jsou zakryty černou barvou).
18. Žalobce dále předložil smlouvu o partnerské spolupráci ze dne 11. 3. 2019 se Spolkem zámek Brtnice, z. s. Smlouva deklaruje společnou snahu obou subjektů o obnovu kulturní památky postupným odstraňováním zanedbané údržby, apod. Dle bodu 1) smlouvy umožní žalobce Spolku zámek Brtnice vstup do zámeckého areálu i do většiny interiéru.
19. Dále magistrát vyslechl Mgr. J. N., zaměstnance Národního památkového ústavu (viz protokol o výsledku svědka ze dne 18. 2. 2020, čj. MMJ/SÚ/38087/2020-ZáD a přepis ústního jednání z nahrávacího zařízení). Ten vypověděl, že dne 19. 9. 2019 při projednávání prací ve sklepě východního křídla severního nádvoří zpozoroval prosekanou drážku do dalších pater, vč. vodovodní trubky a dalších rozvodů. Zároveň svědek uvedl, že tyto práce musely být provedeny po květnu 2019, neboť by si jich dříve všiml – zeď s úpravami je velmi exponovaná.

Právní posouzení

20. Magistrát v nyní řešené věci uznal žalobce vinným z přestupku podle § 35 odst. 1 písm. e) zákona o státní památkové péči. Tohoto přestupku se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba, která provádí obnovu kulturní památky bez závazného stanoviska obecního úřadu obce s rozšířenou působností nebo nedodržuje podmínky určené v tomto závazném stanovisku. Objektem projednávaného přestupku (předmětem ochrany) je tedy snaha chránit kulturně a historicky významné stavby, které nelze nahradit či znovu vybudovat, před nepovolenými pracemi. Takové práce mohou být pro kulturní památku a její památkovou hodnotu destruktivní.
21. Odborná literatura k tomu dodává (srov. VARHANÍK, Jiří a Stanislav MALÝ. *Zákon o státní památkové péči: Komentář* [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2022-5-25]. ASPI_ID KO20_1987CZ. Dostupné v Systému ASPI. ISSN: 2336-517X, komentář k § 35), že „subjektem tohoto přestupku může být vlastník kulturní památky, ale též další osoba. Typickým příkladem bývá nájemce nemovitosti, která je kulturní památkou.“ To, že se přestupku podle § 35 odst. 1 zákona o státní památkové péči může dopustit i osoba odlišná od vlastníka (např. nájemce), potvrzuje judikatorní praxe (rozsudek Nejvyššího správního

soudu ze dne 3. 8. 2016, čj. 1 As 225/2015 - 34, rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 25. 10. 2016, čj. 5 A 152/2012 - 27, č. 3521/2017 Sb. NSS a rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 23. 3. 2021, čj. 29 A 34/2019 - 50).

22. V této věci není sporu o tom, že zámek Brtnice je kulturní památkou a pro realizované práce, ať už je realizoval kdokoliv, je potřeba závazné stanovisko obecního úřadu obce s rozšířenou působností. To chybělo. Zároveň není sporné, že na zámku Brtnice někdo provedl práce, aniž by o příslušné stanovisko požádal. Zbývá proto posoudit, zda se řešeného přestupku skutečně dopustil žalobce. Magistrát v tomto směru nebyl v jednoduché situaci, neboť zjistil provedené stavební práce *ex post* a neměl bezprostřední informace o tom, kdo tyto stavební práce prováděl (např. výpověď očitého svědka či dodavatele stavebních prací). To navíc za situace, kdy na „scénu“ vstupuje několik subjektů, které se hypoteticky mohly též přestupku dopustit.
23. Na úvod proto krajský soud vysvětlí problematiku tzv. nepřímých důkazů a jejich využití při vyslovení viny obviněného z přestupku.
24. Ani v trestní doktríně nejsou na prokázání viny kladeny tak přísné požadavky, aby měl soud pro uznání viny pachatele vždy jen a pouze důkazy přímé. Uznání viny na základě nepřímých důkazů lze jistě akceptovat, musí mít ovšem určitou kvalitu. Lze citovat z nálezu Ústavního soudu ze dne 7. 1. 2010, sp. zn. III. ÚS 722/09, podle kterého *„použité nepřímé důkazy, mají-li posloužit k jednoznačnému závěru o vině, musí tvořit systém, jehož jednotlivé články musejí být v souladu jak mezi sebou, tak i s dokazovanou skutečností.“* Shodně též Nejvyšší soud judikoval v usnesení ze dne 22. 7. 2020, sp. zn. 11 Tdo 693/2020, že nepřímé důkazy musí ve svém souhrnu tvořit logickou, ničím nenarušenou a uzavřenou soustavu nepřímých důkazů (nestačí proto jen jeden nepřímý důkaz) vzájemně se doplňujících a na sebe navazujících. Ve stejném usnesení sp. zn. 11 Tdo 693/2020 Nejvyšší soud dodává, že *„nepřímý důkaz, k tomu, aby byl použitelný ve vztahu k vině obviněného, potřebuje další, zprostředkující skutečnost. Přitom platí, že nepřímé důkazy nejsou ve vztahu k přímým a priori podřadné. Je jimi možno prokázat vinu stejně jako důkazy přímými, ovšem za podmínky, že vzájemně propojený, nepřerušovaný, resp. uzavřený řetězec těchto důkazů jinou alternativu než vinu nepřipouští.“*
25. Tyto úvahy potvrzuje Nejvyšší správní soud, který ve svém rozsudku ze dne 24. 5. 2006, čj. 2 As 46/2005 - 55 uvádí, že *„pokud je jisté či vysoce pravděpodobné, že jedna z vícero konkrétních osob se jednání majícího znaky skutkové podstaty přestupku dopustila, avšak není na jisto postaveno, která z nich to byla, nelze za přestupek postihnout nikoho, třebaže pachatel přestupku se mezi uvedenými osobami zjevně nachází. V reálném světě však k takovéto eventualitě nebude docházet často, neboť většinou bude možno, třeba i na základě uceleného řetězce „nepřímých“ důkazů, zjistit, kdo konkrétně se z okruhu osob, jež připadají v úvahu, deliktního jednání dopustil, a to i tehdy, přenáší-li jedna z nich odpovědnost ze spáchání přestupku na jinou.“* (zvýraznění doplnil krajský soud). Jak Nejvyšší správní soud v citované věci dodává, že správní orgán je povinen postavit nade vší rozumnou pochybnost na jisto, že se deliktního jednání dopustil právě ten, kdo má být za přestupek postižen. Existuje-li rozumná pochybnost, tj. existuje-li ne zcela nepravděpodobná možnost, že deliktního jednání se dopustil někdo jiný než obviněný z přestupku, nelze jej za přestupek postihnout.
26. Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku čj. 2 As 46/2005 - 55 uzavřel, že přestupce lze postihnout v případě, že budou vyvráceny všechny jeho skutkové námitky, tj. bude-li

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. P.

postaveno najisto, že alternativní verze reality, které žalobce prohlašuje za pravdivé, se určitě nestaly či že je extrémně nepravděpodobné, že se staly. Právě tato situace podle krajského soudu nastala v nyníjším případě.

27. Okolností, které svědčí o tom, že nepovolené uložení vodovodního a odpadového potrubí do zpevněných ploch a zdí zámku provedl právě žalobce, je celá řada. Jak správně uvedl žalovaný, sporné práce vyžadovaly určitý čas k jejich provedení. A nejen čas, ale též přesun poměrně velkého množství stavebního materiálu. Zároveň z výpovědi svědka N. vyplývá, že ta část prací, kterou zaznamenal při obhlídce objektu dne 16. 9. 2019, se nachází na dobře viditelném místě. Není tedy pravděpodobné, že by žalobce jakožto vlastník zámku o provedených pracích nic nevěděl, jak ve správním řízení tvrdil. Velmi nevěrohodným činí jeho tvrzení i ta okolnost, že pan R. (předseda žalobce) má v objektu zámku Brtnice soukromý byt. A byť má pan R. trvalé bydliště v X, jistě lze očekávat, že se na zámku vyskytuje – ostatně povaha jeho bytového prostoru byla důvodem, proč nepřipustil prohlídku těchto prostor. Lze tedy uzavřít, že bez vědomí žalobce nemohl jiný předmětné práce na zámku Brtnice provést. Žalobcova procesní obrana se tak od počátku jeví jako smyšlená a účelová.
28. Tento závěr posiluje i další skutkový děj. Žalobcův jednatel byl přítomen jednání a obhlídce zámku dne 16. 9. 2019, při kterém vyšly najevo sporné stavební práce. Ke dni 5. 12. 2019 však byla stavební drážka prokazatelně zednický zapravena a ve stavebních pracích tak někdo dále pokračoval a snažil se je dokončit a zakrýt. Opět k tomu mělo dojít bez vědomí žalobce. Krajský soud jednoduše nevěří tomu, že by žalobce byl i nadále ke všem stavebním pracím „slepý“ a prováděla je jiná osoba za žalobcovými zády. Zvláště v situaci, kdy žalobce věděl ode dne 16. 9. 2019 o existenci těchto prací. V takové situaci by nepochybně kontroloval dané místo a minimálně by měl povědomí o tom, kdo na tyto práce navázal a provedl další úpravy. Tato okolnost proto logicky vede k závěru, že veškeré práce provedl sám žalobce.
29. Další důležitou okolností je fakt, že provedené práce tvoří jeden funkční celek. Jde o uložení technické infrastruktury zajišťující přísun vody a odkanalizování objektu gotického paláce – nejstarší a nejcennější stavby celého zámeckého areálu. Dá se předpokládat, že celý zásah provedl jeden a týž subjekt. Nepochybně největší prospěch z technického zhodnocení budovy měl žalobce jakožto vlastník zámku, neboť mu přinesl užitek v podobě snadnější obsluhy a komfortnějšího užívání gotického paláce. S tím koresponduje i fakt, že právě jen žalobce jako vlastník měl přístup do všech prostor, kde stavební práce proběhly, jak soud vyloží níže.
30. Žalobce se brání tím, že se řešeného přestupku mohla dopustit jiná osoba. Konkrétně jmenuje nájemce Okay a Spolek zámek Brtnice.
31. Žalobce především tvrdí, že se žalovaný nevypořádal s důkazy o vině nájemce. Žádné takové se však ve spise nenacházejí. Jediným důkazem je nájemní smlouva v anonymizované podobě. Podle krajského soudu nelze přisvědčit žalobci, že jen z důvodu existence nájemního vztahu či smlouvy o spolupráci je vyloučena jeho přestupková odpovědnost. Takový závěr by *de facto* vedl k velmi jednoduchému způsobu, jak obejít povolovací proces stavebních prací. Vlastník kulturní památky by mohl uzavřít pouze formální nájemní smlouvu, čímž by se z odpovědnosti vyvázal a nájemce, který by fakticky v areálu kulturní památky nevyvíjel žádnou činnost, by též nebyl postižitelný. Správní orgán by pak musel kontrolovat kulturní památku prakticky denně.

V obdobných situacích je proto nutno velmi pečlivě zkoumat skutečný stav věci a činnost jednotlivých subjektů, stejně jako jejich motivaci a další okolnosti.

32. Z fotodokumentace ve správním spise je zřejmé, že společnost Okay nevyvíjela žádnou stálou činnost v pronajatých prostorách. Na venkovní zdi zámku je vylepen papír s označením nájemce Okay. Ze zbytku prostor není vůbec poznat, že by byly v nájmu. Jak sám nájemce uvedl, sídlí v Praze a prostory hodlal užívat k fotografování, nestihl s tím však započít. Při žádném místním šetření nebyl přítomen. Jaká by byla motivace nájemce provádět za vlastní prostředky neodsouhlasené stavební práce na kulturní památce, které zvyšují její hodnotu a užitný komfort, nadto při riziku, že jej orgán památkové péče postihne za přestupek? Navíc, jak uvedl žalovaný, některé práce – jež spolu evidentně souvisí – byly provedeny na třetím nádvoří a tyto prostory společnost Okay v nájmu nemá.
33. Z protokolu o ústním jednání a ohledání na místě ze dne 1. 11. 2019 nadto vyplývá, že jednání byl přítomen F. K., jehož role je označena jako „kastelán“. Tato osoba měla evidentně přístup ke sporným prostorám a při místním ohledání volala předsedovi žalobce, aby zjistila, jaké prostory jsou v nájmu a zda je může zpřístupnit. Z jakého důvodu neoslovil pan K. přímo nájemce? Krajský soud z této skutečnosti vyvozuje, že neměl na nájemce telefonní číslo a potenciálně o nájemci vůbec nevěděl.
34. Dále musí krajský soud poukázat na účelovou obranu žalobce na samém počátku, kdy vyšly nepovolené stavební práce najevo. Žalobce tvrdil, že do pronajatých prostor nemůže vstoupit a ke vstupu je oprávněn pouze nájemce. Podle předložené nájemní smlouvy však (článek IV odst. 4) je žalobce oprávněn k průchodu přes (pravděpodobně) pronajaté prostory do prostor, které předmětem nájmu nejsou. Navíc podle čl. IV odst. 3 nájemní smlouvy může žalobce provádět nezbytné činnosti k zabránění škodám i bez předchozího souhlasu nájemce – žalobce tak nepochybně měl klíče a mohl do pronajatých prostor vstoupit. Tvrzení žalobce se proto spíše jeví jako účelová obrana. Ze všech výše uvedených důvodů soud vylučuje, že se daného přestupku dopustil nájemce Okay.
35. Pokud jde o spolek zámek Brtnice, se kterým měl žalobce uzavřenu partnerskou smlouvu, i jeho odpovědnost soud vylučuje. Je nutno zopakovat obdobné výtky jako v případě nájemce. V řízení navíc nebylo prokázáno, že by tento spolek měl přístup k prostorám, ve kterých byly práce provedeny. Zejména se to týká prostor, které měla v nájmu společnost Okay. Krajský soud nezpochybňuje, že v prostorách zámku se mohli pohybovat členové zmíněného spolku. Ovšem i ze smlouvy plyne, že provádí pouze rutinní činnosti (sekání trávy) a nemají přístup k celému zámeckému objektu. Viz bod 1) partnerské smlouvy – žalobce umožní spolku zámek Brtnice vstup do zámeckého areálu i do většiny interiérů. Proto předpoklad, že by tento spolek prováděl v zámeckém areálu z vlastní iniciativy rozsáhlejší stavební práce je velice nepravděpodobný. Tvrzení žalobce o neomezeném přístupu spolku zámek Brtnice vůbec neodpovídá textu předložené smlouvy. Znovu je také třeba připomenout, že stavební práce v daném rozsahu a na daném místě prakticky nemohly proběhnout bez vědomí vlastníka zámku.
36. Co se týče svědka Mgr. N., žalobce namítá, že svědek není architekt nebo odborník v oblasti stavebnictví. Takové tvrzení je však irelevantní. Tento svědek vypovídal zejména k tomu, kdy si provedených stavebních prací všiml a v jakém stavu se tehdy nacházely. Na zámku se několikrát vyskytoval a je logické, že si všiml určitých stavebních úprav. Navíc uvedl, že šlo o úpravy na exponovaném místě. Jestliže byl tento svědek na zámku osobně

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. P.

přítomen při různých ohledáních, není důvod jeho svědectví nepřiznat váhu jen proto, že není architekt. Vypovídat měl o tom, co vnímal svými smysly, nikoliv o odborných stavebních otázkách. V těch ostatně jako zaměstnanec Národního památkového ústavu také není úplným laikem. Žalobce se snaží svědkovo pozorování a čas provedení prací zpochybnit i odkazem na jiné stavební práce, které byly na zámku v minulosti provedeny. Odkazuje nicméně pouze na zpevněné plochy z roku 2006 – ty zjevně s pracemi, které byly předmětem nynějšího řízení, nelze zaměnit, a to ani z hlediska typu zásahu ani z hlediska doby provedení.

37. Krajský soud proto uzavřel, že je extrémně nepravděpodobné, že by se řešeného přestupku dopustil nájemce Okay či jiná osoba. Z provedeného dokazování před správním orgánem má soud za dostatečně prokazané, že to byl žalobce, kdo provedl stavební práce bez závazného stanoviska památkové péče.
38. Pokud jde o rozsah provedených prací, ten je z provedeného dokazování dostatečně zřejmý. Již podnět Národního památkového ústavu ze dne 23. 9. 2019, který vedl k zahájení řízení (č. 1. 1 správního spisu), obsahuje jak slovní popis, tak i fotografické zachycení zjištěných stavebních úprav včetně jejich lokalizace v objektu zámku. Další fotografie pořídil magistrát při ohledání zámku dne 5. 12. 2019 (č. 1. 13 správního spisu). Ač nejsou neoddělitelně připojeny k protokolu ani jednotlivě popsány, jako celek dávají představu o tom, v jakém rozsahu byly k uvedenému dni práce provedeny a v jakém stavu se nacházely. Naproti tomu protokol z ohledání zámku ze dne 28. 1. 2020, kdy konečně po řadě neúspěšných pokusů došlo k ohledání i těch prostor, jež dosud žalobce odmítal zpřístupnit s odkazem na nájem společnosti Okay, neobsahuje slovní popis ani fotografickou přílohu zachycující provedená zjištění. To lze jistě označit za nedostatek a v tomto směru by průběh dokazování byl býval mohl být zachycen ve spise pečlivěji. Nicméně není zřejmé, jak se tato vada měla negativně projevit na právech žalobce. Ve výroku rozhodnutí o přestupku je rozsah prací zjištěný během řízení popsán přesným a vyčerpávajícím způsobem a žalobce proti němu nic konkrétního nenamítal. Netvrdil, že by snad měl stavební zásah menší rozsah (např. že vybouraná drážka nevedla až do 3. NP gotického paláce) nebo odlišnou povahu (např. že nešlo o uložení vodovodních a kanalizačních trubek do země a zdí). Jeho námitka tak působí účelovým dojmem.
39. Ani námitkám o procesních pochybeních soud nepřisvědčil. Pokud jde o počet ohledání zámku, byla tato okolnost způsobena zejména samotným žalobcem. Při ohledání na místě dne 5. 12. 2019 žalobce nezpřístupnil všechny prostory s odkazem na nájemní smlouvu, aniž by ji předložil a specifikoval předmět a rozsah nájmu. To, že na stěně zámku visela informace o názvu nájemce, nic neznamená. Magistrát vyzval žalobce k předložení nájemní smlouvy především za tím účelem, aby posoudil, zda je nájemní smlouva ještě platná a jaké prostory si nájemce pronajímá. Na tyto výzvy přitom žalobce reagoval velmi opožděně. Další ohledání na místě proto bylo zapříčiněno jednak (i) nejasným nájmem a pozdním zpřístupněním pronajatých prostor, a (ii) kontrolou aktuálního stavu prací. Pokud jde o rozsah ohledání, lze jej vysvětlit tím, že magistrát v danou chvíli neměl přesné povědomí o rozsahu provedených (neschválených) prací. Vzhledem k tomu, že šlo např. o technickou instalaci, bylo na místě se přesvědčit, kam vede a jaké konkrétní prostory tyto práce zasáhly.
40. Co se týká automatického zasílání protokolu z ohledání, magistrát takovou povinnost nemá. Zástupce žalobce byl každému ohledání přítomen a protokol podepisoval. S jeho obsahem proto byl seznámen. Žalobcův zástupce jistě mohl vznést námitku proti způsobu

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. P.

protokolace či obsahu protokolu přímo na místě, kdy protokoly podepisoval. Pokud chtěl obdržet protokol i v písemně podobě, jistě si o něj žalobce mohl požádat. Tato námitka je proto nedůvodná.

41. Konečně ani uložený trest není nepřiměřený. Žalobci lze přisvědčit v tom, že provedené práce nezpůsobily škodu z hlediska technického – nešlo o úplné odstranění či na první pohled patrnou změnu některých částí památky. Předmětem ochrany památkových předpisů je nicméně dochovaný stav památkového objektu. Stavební zásahy se musí provádět vždy tak, aby nenarušily jeho památkovou hodnotu. Garantem toho je orgán památkové péče, který je k posouzení zamýšlených zásahů odborně vybaven, popř. si může vyžádat stanovisko Národního památkového ústavu. Provádět stavební práce bez předchozího odborného posouzení znamená riskovat nevratný zásah, který památkovou hodnotu objektu sníží. K takovému zásahu může dojít např. i nevhodným průběhem samotných stavebních prací, nikoliv nutně jen jejich výsledkem. Smyslem trestu za řešený přestupek je tedy postihnout žalobce za to, že prováděl na významné kulturní památce práce, které neměl předem projednané s příslušným orgánem ani řádně schválené. Lze si představit, že obdobný přestupek bude často páčán s dobrým úmyslem a s laickým přesvědčením, že památce může jen prospět. To jej ale pro památkovou ochranu nečiní méně nebezpečným. Uložený trest proto musí mít i odrazující funkci. Navíc magistrát uložil žalobci pokutu ve výši 40 000 Kč, což představuje pouhých 2 % maximální možné sankce [srov. § 35 odst. 5 písm. a) zákona o státní památkové péči].

VI. Náklady řízení

42. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu těch nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který úspěch ve věci neměl. Žalobce před soudem neuspěl (soud žalobu zamítl jako nedůvodnou), proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu by jinak – jakožto úspěšnému účastníkovi řízení – právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, s ohledem na judikaturu Nejvyššího správního soudu mu je však nelze přiznat, neboť nepřesahují rámec jeho běžné úřední činnosti (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 31. 3. 2015, čj. 7 Afs 11/2014 - 47, č. 3228/2015 Sb. NSS).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 29. 6. 2022

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. P.

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. P.